

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. M.**, so sídlom v H., **správca konkurznej podstaty úpadcu P.P. MÄSKO „v konkurze“**, IČO : 34 480 773, B., Svätoplukova č. X., proti odporcovi **Správcovská a reštrukturalizačná, k.s.**, IČO: 36 866 555, so sídlom Banská Bystrica, Horná č. 13, **správca konkurznej podstaty úpadcu CORTE spol. s r. o. „v konkurze“**, IČO : 31 433 987, Banská Bystrica, Zvolenská cesta č. 35 **zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Suchý, spol. s r. o.**, so sídlom v Banskej Bystrici, Horná č. 13, **o určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde B. pod sp. zn. 5 C 80/2011 na dovolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 1. júla 2015 sp. zn. 17 Co 1151/2014 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd B. v poradí druhým rozsudkom z 11. septembra 2014 pod č. k. 5 C 80/2011 – 333 určil, že P.P. MÄSKO, IČO : 34 480 773, Svätoplukova č. X., B., je vlastníkom nehnuteľností, a to parciel registra „C“ parc. Č. X. – zastavené plochy a nádvoría o výmere 715 m², parc. č. X. - zastavené plochy a nádvoría o výmere 172 m², parc. č. X. - zastavené plochy a nádvoría o výmere 1.466 m² a parc. č. X. - zastavené plochy a nádvoría o výmere 237 m² a stavby súp. č. X. na parc. č. X. nachádzajúcich sa v kat. úz. B. s zapísaných na LV č. X.. O trovách konania nerozhodol s tým, že o týchto rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa preukázané, že sporné nehnuteľnosti sú zapísané Okresným úradom Bánovce nad

Bebravou na LV č. X. ako vlastníctvo úpadcu spoločnosti CORTE, spol. s r. o., ktoré nehnuteľnosti úpadca nadobudol na základe kúpnej zmluvy zo 14. februára 2006 ako kupujúci od predávajúceho P.P. MÄSKO. Kúpna cena bola dohodnutá vo výške 28.700.000,- Sk a bola splatná do 10 dní od uzatvorenia zmluvy. Vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bol povolený v prospech kupujúceho 15. marca 2006. Kupujúci kúpnu cenu neuhradil. Predávajúci následne kupujúcemu adresoval list z 20. novembra 2006, ktorým odstúpil od zmluvy. Odstúpenie od kúpnej zmluvy bolo doručené spoločnosti CORTE, spol. s r. o., ktorá tento riadne prevzala 20. novembra 2006. Odstúpenie od zmluvy ako právny úkon nadobúda účinnosť okamihom, kedy dôjde do dispozičnej sféry druhého subjektu a jej účinnosť nie je podmienená súhlasom druhého účastníka, ani rozhodnutím súdu. Odporca sa nemohol stať vlastníkom nehnuteľností ani na základe vydržania, od doručenia odstúpenia od zmluvy z 20. novembra 2006 nemohol byť dobromyseľný. Konštatoval tiež, že na skutkových zisteniach a na závere, že úpadca P. je vlastníkom sporných nehnuteľností nič nemení ani spor vedený pre Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 26 Cbi 63/2011 a listiny obsiahnuté v spise uvedeného konania.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie odporcu rozsudkom z 1. júla 2015 sp. zn. 17 Co 1151/2014 rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. K odvolacím námietkam odporcu uviedol, že termínom vecná príslušnosť sa všeobecne chápe vymedzenie pôsobnosti na riešenie vecí v prvom stupni medzi súdmi rôzneho druhu. Jej splnenie sa skúma ex offio v každom štádiu konania a na každom stupni (§103, § 104a O. s. p.). Odporca namietal vecnú príslušnosť Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, okolnosti, na ktoré však poukázal sa týkali určenia miestnej príslušnosti (tvrdil, že pre prejednanie danej veci je príslušný súd, na ktorom prebieha konkurzné konanie, pretože ide o spor, ak nie priamo vyvolaný, tak súvisiaci s konkurzom, nakoľko išlo o konanie začaté po vyhlásení konkurzu. Odvolací súd konštatoval, že vecná príslušnosť súdu na prejednanie a rozhodnutie danej veci bola daná, pretože išlo o konanie o určenie vlastníckeho práva, na ktorej je vždy daná príslušnosť okresného súdu. Pokiaľ sa jedná o miestnu príslušnosť podľa § 105 ods. 1 O. s. p. poukázal na to, že súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať vo veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí. K prvému úkonu odporcu došlo 11. júla 2011, kedy odporca podal vyjadrenie k podanej

žalobe a v ktorom odporca námietku nepríslušnosti nepodal. K námietke listispendencie uviedol, že v preskúmvanej veci sa koná o určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. V konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica sp. zn. 26 Cbi 63/2011 sa koná o vylúčenie majetku navrhovateľa zo súpisu majetku podliehajúceho konkurzu. Ide o dve rozdielne konania, ktoré síce majú totožných účastníkov, ale nemajú totožný predmet konania. K námietke nedostatku naliehavého právneho záujmu poukázal na stanovisko odvolacieho súdu v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, ako aj na skutočnosť, že aj na majetok navrhovateľa bol vyhlásený konkurz a stav v konaní Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 26 Cbi 63/2011, kde stav právnej neistoty ohľadom vlastníctva sporných nehnuteľností trvá. Konštatoval tiež, že súd prvého stupňa vyhodnotil vykonané dokazovanie v zmysle zásad upravených § 132 O. s. p., pri ktorom odvolací súd nezistil logické ani faktické rozpory.

Proti tomuto rozsudku podal dovolanie odporca. Žiadal, aby dovolací súd zmenil rozsudok okresného a odvolacieho súdu tak, že žalobu o určení vlastníctva zamietne, alternatívne, že rozsudky oboch súdov zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že v konaní mu postupom súdov bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.), konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Uviedol, že už v odvolaní poukázal na to, že konajúci súd sa dopustil porušenia povinnosti skúmať podmienky konania v priebehu konania týkajúcej sa príslušnosti súdu. Súd neskúmal a neprihliadal na vecnú príslušnosť súdu. Pri posudzovaní otázky vecnej príslušnosti súd nesprávne vyhodnotil otázku, a to z dôvodu, že nebral ohľad na subjekty, ktoré v konaní zmenili svoj status. Nakoľko konanie je konanie, ktoré je priamo súvisiace s konkurzom, príslušný na jeho prejednanie nie je všeobecný súd odporcu, prípadne súd v okrese ktorého sa nehnuteľnosť nachádza, ale konkurzný súd úpadcu. Okresný súd po vznesení námietky o nepríslušnosti o tejto nerozhodol, ale pokračoval v konaní. Okresný súd mal ihneď po vznesení námietky bezodkladne vec postúpiť príslušnému súdu. Krajský súd nezohľadnil skutočnosť, že odporca nepríslušnosť namietal pri prvom úkone, ktorý mu patril. Týmto bola odňatá možnosť konať pred súdom. K vade podľa § 237 pís. f/ O. s. p. došlo aj tým, že súd nesprávne právne posúdil vec z dôvodu, že nesprávne vyhodnotil naliehavosť právneho záujmu na určení vlastníckeho práva, čím taktiež odporcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd nevzal do úvahy skutočnosť, že oba subjekty v spore sú v konkurze a poukázal na § 78 ods. 9 zákona

o konkurze a reštrukturalizácii. K vade podľa § 237 písm. f/ O. s. p. došla aj absenciou návrhu správcu na pokračovanie v prerušenom konaní, čím tiež bola odporcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Poukázal na § 47 ods. 1 a 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a uviedol, že v prípade, že obaja účastníci konania sú v konkurze spôsobuje, že je pravdepodobne potrebný súhlasný návrh oboch správcov konkurznej podstaty s pokračovaním v prerušenom konaní, ktoré má priamu súvislosť s konkurzom – t. j. dohoda správcov o pokračovaní v prerušenom konaní, i keď to zákon explicitne neupravuje. V konaní pred okresným súdom podal návrh na pokračovanie v konaní iba správca konkurznej podstaty úpadcu na strane navrhovateľa, má teda za to, že súd sa dopustil konania v rozpore s právom na spravodlivý súdny proces, keď zakročil do konania tak, ako mu to zákon neumožňuje. Namietal tiež, že rozsudok nie je riadne odôvodnený čím nadobudol charakter arbitrárneho rozhodnutia a súd v danej veci neúplne zistil skutkový stav. Žiadal aj o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

Navrhovateľ navrhol dovolanie odporcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v prvom rade nezistil splnenie predpokladov na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 243 O. s. p. a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas odporkyňa (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach opakovane poukazuje na potrebu rešpektovania princípu právnej istoty ako jedného zo základných princíпов právneho štátu, a to osobitne vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam, ktoré už nadobudli právoplatnosť a predstavujú *res iudicata*.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť právoplatné rozhodnutie

odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. V súlade s povahou dovolacieho konania a tiež výnimočnosťou dovolania tento mimoriadny opravný prostriedok nielenže nie je v Občianskom súdnom poriadku normatívne upravený ako „ďalšie odvolanie“, ale ani nesmie byť (súdmi, účastníkmi) vnímaný ako „skryté odvolanie“. Zo zásadne odlišnej povahy a účelu riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov vyplýva nevyhnutnosť zásadne odlišných prístupov a postojov súdu pri aplikácii ustanovení zákona upravujúcich prípustnosť odvolania a dovolania. Pokiaľ by sa v praxi napriek tomu nedostatočne zohľadňovala mimoriadna podstata dovolania a pokiaľ by sa pri posudzovaní jeho procesnej prípustnosti v prípadoch prejednávaných dovolacím súdom vyskytovali také prístupy, interpretačné náhľady a právne postoje, ktoré sú inak typické pri skúmaní prípustnosti riadnych opravných prostriedkov, a v dôsledku toho by sa v konaní o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku zohľadňoval účel a cieľ typicky sledovaný riadnymi opravnými prostriedkami, mohlo by to viesť až k možnosti deformovaného nazerania na dovolanie a dovolacie konanie ako celok; takéto nazeranie by sa dostávalo do rozporu s jedným zo základných a ťažiskových princípov právneho štátu – princípom právnej istoty. Dovolací súd musí tejto možnosti predchádzať dôsledným rešpektovaním podstaty a výnimočnej povahy dovolania.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Dovolanie odporcu smeruje proti rozsudku. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. vyvodit' nemožno.

Podľa ustanovenia § 242 ods. 1 druhej vety O. s. p., ukladajúceho dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal prípustnosť dovolania nielen vo vzťahu k § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O. s. p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nezakladajú. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O. s. p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takej vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z vymenovaných väd.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. dovolateľ netvrdil a odvolací súd ich existenciu nezistil. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na odporcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priechiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania (napríklad právo zúčastniť sa pojednávania, vyjadrovať sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, podávať návrhy).

Odporca tvrdil, že v konaní došlo k vade podľa § 237 písm. f/ O. s. p. – odňatie možnosti konať pred súdom z dôvodu konania na nepríslušnom súde. Súd neskúmal a neprihliadal na vecnú príslušnosť súdu. Vo veci mal konať súd príslušný podľa § 88 ods. 1 písm. j/ O. s. p., teda súd na ktorom prebieha konanie o konkurze na odporcu.

Vecná príslušnosť súdov vymedzuje, ktorý druh súdu z existujúcej sústavy súdov je oprávnený vec rozhodnúť ako súd prvého stupňa v prípade, že vec patrí do právomoci súdov. Sústavu súdov tvoria v Slovenskej republike tri druhy súdov – súdy okresné, súdy krajské a Najvyšší súd Slovenskej republiky. Vecná príslušnosť súvisí iba s konaním na súde prvého stupňa. Vecná príslušnosť je vymedzená § 9 ods. 1 O. s. p.. Znamená to, že pokiaľ v zákone nie je vyslovene upravené, že má ako súd prvého stupňa rozhodovať krajský alebo najvyšší súd, bude vždy príslušný okresný súd.

V danom prípade išlo v konaní o určenie vlastníctva, kde je na konanie daná vecná príslušnosť okresných súdov. Preto tvrdenie odporcu, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred vecne príslušným súdom je nedôvodná.

Z obsahu dovolania (tak ako to vyplynulo aj z obsahu odvolania voči rozsudku súdu prvého stupňa) vyplýva, že odporca namieta miestnu nepríslušnosť okresného súdu. Ako bolo vyššie uvedené predmetné konanie je konaním o určenie vlastníctva.

Podľa § 11 ods. 1 O. s. p. konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá

až do jeho skončenia. Zákon teda trvá na dodržiavaní kritérií stanovených v § 9 O. s. p. pre založenie vecnej príslušnosti a v § 84 až 89b O. s. p. pre založenie miestnej príslušnosti.

Podľa § 88 ods. 1 písm. h/ O. s. p. namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd v obvode ktorého je nehnuteľnosť, ak sa konanie týka práva k nej, ak nie je daná príslušnosť podľa písm. b).. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia sú určené kritéria na založenie miestnej príslušnosti zákonom a to postupne.

Podľa § 88 ods. 1 písm. j/ O. s. p. namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd v obvode ktorého má dlžník sídlo alebo miesto podnikania, a ak nemá sídlo alebo miesto podnikania, súd, v obvode ktorého má svoje bydlisko, ak ide o konkurzné konanie alebo reštrukturalizačné konanie, a súd, na ktorom tieto konania prebiehajú, ak ide o spory nimi vyvolané, okrem sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov ak osobitný zákon neurčuje inak. Predmetné ustanovenie vymedzuje kritéria na určenie miestnej príslušnosti súdu na konkurzne a reštrukturalizačné konanie, ktoré sú upravené v zákone č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, a na konanie o sporoch, ktoré sú konkurzným, resp. reštrukturalizačným konaním vyvolané. V dôsledku prebiehajúceho konkurzného, resp. reštrukturalizačného konania tak patrí súdu rozhodovať o otázkach, ktoré majú vzťah ku konkurznému, resp. reštrukturalizačnému konaniu, o ktorých však rozhoduje v samostatných súdnych konaniach. Pre tento druh konaní sa zaužíval pojem incidenčné spory (medzi tieto spory možno zaradiť konanie podľa § 32 ods. 6, § 62 ods. 5 alebo § 78, § 124 ods. 4 citovaného zákona).

V danom prípade vzhľadom na zahrnutie sporných nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty, ktorý podľa navrhovateľa nepatrí úpadcovi bola navrhovateľom na príslušný konkurzný súd podaná žaloba podľa § 78 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, ktorá žaloba je jediným dostupným procesno-právnym prostriedkom, ktorým možno dosiahnuť vylúčenie majetku zo súpisu. Podanie vylučovacej žaloby nie je však postačujúcim nástrojom ochrany osôb pri každom druhu majetku (napr. pri nehnuteľnostiach alebo iných majetkových hodnotách, ktorá sa evidujú v osobitných evidenciách). V takýchto prípadoch je potrebné doplniť ochranu poskytnutú vylučovacou žalobou o ďalší prostriedok, ktorým je určovací žaloba. Predmetom a účelom vylučovacej žaloby nie je určenie vlastníctva, t. j. nerieši sa ňou zmena zápisu v katastri nehnuteľností a preto výrok súdneho rozhodnutia, ktorým sa vyhovie žalobe nie

je spôsobilým podkladom pre zmenu v úradnej evidencii. V konaní o vylučovacej žalobe môže byť otázka vlastníctva riešená iba ako otázka predbežná, a to len za predpokladu, že má pre rozhodnutie sporu právny význam, pričom sa súd s touto otázkou vporiadava iba v odôvodnení rozhodnutia a nie v enunciáte. Jej účelom je dosiahnutie vylúčenie určitého majetku zo súpisu a predísť jeho speňaženiu. Na druhej strane prostredníctvom určovacej žaloby nemožno dosiahnuť vylúčenie veci z konkurzu vzhľadom na dikciu § 78 ods. 8 zákona o konkurze. Teda tieto dve žaloby majú rozličný zmysel a význam, pričom za účelom dosiahnutia úplnej právnej ochrany majetku tretej osoby sa vzájomne dopĺňajú.

Vzhľadom na u vedené vyššie je nesporné, že žalobu o určenie vlastníctva nie je v zmysle zákona o konkurze tzv. incidenčnou žalobou. Súd prvého stupňa a následne odvolací súd preto správne posúdil miestnu príslušnosť súdu v danej veci, kde príslušným súdom je súd príslušný podľa § 88 písm. h/ O. s. p., a kde teda bola určená miestna príslušnosť pre prejednanie takejto žaloby určená zákonom.

K námietke odporcu, že v konaní bola odporcovi odňatá možnosť konať pred súdom, lebo došlo k vade podľa § 237 písm. f/ O. s. p. z dôvodu, že súd nesprávne právne posúdil vec z dôvodu, že nesprávne vyhodnotil naliehavosť právneho záujmu na určení vlastníckeho práva dovolací súd poukazuje na odôvodnenie vyššie. Podanie vylučovacej žaloby nie je postačujúcim nástrojom ochrany osôb pri každom druhu majetku (napr. pri nehnuteľnostiach alebo iných majetkových hodnotách, ktorá sa evidujú v osobitných evidenciách). V takýchto prípadoch je potrebné doplniť ochranu poskytnutú vylučovacou žalobou o ďalší prostriedok, ktorým je určovacia žaloba. Jedným zo základných procesných predpokladov pre úspešnosť žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je (tzv. určovacia žaloba) je existencia naliehavého právneho záujmu. K tejto otázke vzťahu určovacej a vylučovacej žaloby sa vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v zjednocujúcom rozhodnutí z 28. októbra 2009, sp. zn. 4 Cdo 96/2008. Dovolací súd preto (ako je uvedené vyššie) zdôrazňuje, že predmetom a účelom vylučovacej žaloby nie je určenie vlastníctva, t. j. nerieši sa ňou zmena zápisu v katastri nehnuteľností a preto výrok súdneho rozhodnutia, ktorým sa vyhovie žalobe nie je spôsobilým podkladom pre zmenu v úradnej evidencii. V konaní o vylučovacej žalobe môže byť otázka vlastníctva riešená iba ako otázka predbežná, a to len za predpokladu, že má pre rozhodnutie sporu právny význam, pričom sa súd s touto otázkou vporiadava iba v odôvodnení rozhodnutia a nie v enunciáte. Jej účelom je dosiahnutie vylúčenie určitého majetku zo súpisu a predísť jeho speňaženiu.

Na druhej strane prostredníctvom určovacej žaloby nemožno dosiahnuť vylúčenie veci z konkurzu vzhľadom na dikciu § 78 ods. 8 zákona o konkurze. Teda tieto dve žaloby majú rozličný zmysel a význam, pričom za účelom dosiahnutia úplnej právnej ochrany majetku tretej osoby sa vzájomne dopĺňajú. Ak sa navrhovateľ domáha určenia, že je vlastníkom nehnuteľnosti, pri ktorej je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník niekto iný, má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. S prihliadnutím na význam zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností a jeho právnym účinkom je odôvodnený záver, že právne postavenie navrhovateľa je za tejto situácie neisté a že bez požadovaného určenia by jeho právo mohlo byť ohrozené. Súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti. Vylučovaciu žalobu je treba odlišovať od žaloby na určenie vlastníctva. Zahrnutím majetku do konkurznej podstaty sa nikdy nemení skutočný vlastník tohto majetku. Zápisom majetku do súpisu konkurznej podstaty, rovnako ako právoplatným rozhodnutím o jeho vylúčení zo súpisu konkurznej podstaty, nemôže byť nikdy určený vlastník takéhoto majetku. Zápis majetku do súpisu konkurznej podstaty iba deklaruje navonok skutočnosť, že správca konkurznej podstaty považuje takýto majetok za majetok podstaty a nakladá s ním ako s majetkom podliehajúcim konkurzu, ktoré umožňuje správcovi následne i jeho speňažovanie. V prípade žaloby o určenie vlastníctva súd skúma, či navrhovateľ je alebo nie je vlastníkom veci, no otázkou, či vec bola zahrnutá do súpisu podstaty oprávnené sa nezaoberá, pretože nie je predmetom konania vyvolaného určovacou žalobou.

Odporca ďalej namietal odňatie možnosti konať pred súdom z dôvodu, že bola tu absencia návrhu správcu odporcu na pokračovanie v prerušenom konaní. Poukázal na § 47 ods. 1 a 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a uviedol, že v prípade, že obaja účastníci konania sú v konkurze spôsobuje, že je pravdepodobne potrebný súhlasný návrh oboch správcov konkurznej podstaty s pokračovaním v prerušenom konaní, ktoré má priamu súvislosť s konkurzom – t. j. dohoda správcov o pokračovaní v prerušenom konaní, i keď to zákon explicitne neupravuje. V konaní pred okresný súdom podal návrh na pokračovanie v konaní iba správca konkurznej podstaty úpadcu na strane navrhovateľa, má teda za to, že súd sa dopustil konania v rozpore s právom na spravodlivý súdny proces, keď zakročil do konania tak, ako mu to zákon neumožňuje.

Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších, ak tento zákon neustanovuje inak,

vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Lehoty v týchto konaniach ustanovené alebo určené počas prerušenia týchto konaní neplynú. Na účastníkov konania, ktorí vystupujú na strane úpadcu, prerušenie konania pôsobí, len ak ide o nerozlučné spoločenstvo alebo vedľajšie účastníctvo.

Podľa § 47 ods. 3 citovaného zákona v konaniach prerušených podľa odseku 1 možno pokračovať na návrh správcu; správca sa podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu.

Z obsahu spisu je nesporné, že navrhovateľ P.P. MÄSKO podal voči odporcovi Správcovská a reštrukturalizačná, k. s., správcovi konkurznej podstaty úpadcu CORTE spol. s r. o. „v konkurze“ 30. mája 2011 žalobný návrh na určenie vlastníctva (vyhlásenie konkurzu 1. júna 2010). V priebehu konania Okresným súdom Trenčín 3. januára 2013 sp. zn. 28 R 4/2012 bol vyhlásený konkurz na navrhovateľa. Z uvedeného dôvodu okresný súd konštatoval prerušenie konania zo zákona. Okresný súd na návrh správcu konkurznej podstaty úpadcu (navrhovateľa) na pokračovanie v konaní zo 16. júna 2013 (č. l. 191) v konaní pokračoval.

Prerušenie konania podľa § 47 zákona o konkurze sleduje účel a to konzervovať stav majetku úpadcu k momentu vyhlásenia konkurzného konania. Prerušenie konania sa týka konaní, ktoré v momente vyhlásenia konkurzu už prebiehali. Zo znenia zákona preto vyplýva, že sa nevzťahuje na konanie, ktoré bolo začaté po vyhlásení konkurzu. Je nesporné, že konanie voči odporcovi bolo začaté po tom ako na úpadcu na strane odporcu bol vyhlásený konkurz. Preto nebolo možné postupovať podľa § 47 zákona o konkurze, lebo toto konanie neprebiehало pred vyhlásením konkurzu a preto nebol dôvod na prerušenie konania. V priebehu konania bol vyhlásený konkurz na navrhovateľa. Okresný súd vzhľadom na prerušenie konania zo zákona v konaní pokračoval až na návrh správcu konkurznej podstaty úpadcu (navrhovateľa). Na odporcu – úpadca CORTE spol. s r. o. „v konkurze“ v priebehu konania nebol vyhlásený konkurz, preto nenastali podmienky na jeho strane na postup podľa § 47 ods. 3 zákona o konkurze, t. j. aby odporca (správca konkurznej podstaty) taktiež podal návrh na pokračovanie v konaní. Citované zákonné ustanovenia sa vzťahujú na toho správcu úpadcu, na ktorého v priebehu konania bol vyhlásený konkurz.

Súdy pri svojom konaní postupovali v súlade so zákonom a preto neodňali možnosť odporcovi konať pred súdom.

V tejto súvislosti poukazuje dovolací súd na obsah spisu, z ktorého je preukázané, že v konaní bol riešený návrh odporcu na prerušenie konania podľa § 47 zákona o konkurze, ktorý návrh bol okresným súdom zamietnutý uznesením z 20. júna 2013 č. k. 5 C 80/2011 – 194 s poukazom na návrh správcu konkurznej podstaty úpadcu (navrhovateľa) na pokračovanie v konaní a predmet sporu. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie odporcu uznesením z 28. novembra 2013 sp. zn. 17 Co 482/2013 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil s poukazom na to, že v danom prípade sa prerušuje konanie zo zákona a na návrh správcu konkurznej podstaty na strane navrhovateľa.

Odporca namietal, že rozsudok odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnený, z ktorého dôvodu má charakter arbitrárneho rozhodnutia, ktorú námietku bližšie neodvodnil.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08).

Vzhľadom na námietku odporcu bolo aj v tomto dovolacom konaní potrebné zaujať právne závery o tom, či (prípadné) nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. alebo či má za následok procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O. s. p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných

práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O. s. p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a aktuálne tiež IV. ÚS 481/2011).

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

K námietkam odporcu týkajúcich sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (arbitrárnosť - nepreskúmateľnosť), treba uviesť, že nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania (viď § 237 ods. 1 O. s. p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). Niektorým vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (s tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod (viď ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorý možno uplatniť v dovolaní, ale len pokiaľ je procesne prípustné. Uznesením občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bolo odporúčané uverejniť v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, v ktorom tento súd dospel k právnomu názoru, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne

neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Tento rozsudok bol v uvedenej zbierke publikovaný ako R 111/1998. (stanovisko)

Napriek uvedenému judikátu v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu pretrvávala nejednotnosť rozhodovania pri riešení otázky, či nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. alebo inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu napr. sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 196/2014, I. ÚS 287/2014, I. ÚS 606/2014, I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno

uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (pozn.: dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04

vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však *nemusi* dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd postačujúco odôvodnil svoj rozsudok, ktorým nadviazal na rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý ako vecne správny potvrdil. Podľa dovolacieho súdu nižšie súdy dostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia; ich zdôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p.), je v ňom vysvetlené, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzali aj ako vec – zistený skutkový stav – právne posúdili. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu; takýto prístup reflektuje aj ostatne citovanú judikatúru ESĽP. V prípade, ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým – ako už bolo spomenuté – tvorí jeden celok.

V prejednáwanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len odporcom zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozsudkami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo odporcom namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možnosti odporcovi konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Za vadu konania v zmysle

§ 237 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odporcu.

Odporca tiež namietal, že súd prvého stupňa sa neúplne zistil skutkový stav.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysle a podstatu práva na spravodlivý proces.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/006).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, z 5. apríla 2007 III. ÚS 171/2006).

Odporca zastáva názor, že súdy nemali pre svoje rozhodnutia dostatok úplných a správnych skutkových podkladov. Najvyšší súd k tejto námietke uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok,

ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p.; ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, to ale samo o sebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (porovnaj napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Odporca namietal aj nesprávne právne posúdenie veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu otázky dôvodnosti a opodstatnenosti dovolania (t. j. danosti dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), pokiaľ nedospeje k záveru, že dovolanie je procesne prípustné. V prejednávanej veci pri skúmaní otázky prípustnosti dovolania bolo zistené, že tento opravný prostriedok navrhovateľa nesmeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustný (nie je podaný proti žiadnemu z rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., v dovolacom konaní nevyšli najavo procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. a nepreukázala sa navrhovateľom tvrdená existencia procesnej vady uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p.).

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom (rovnako ako tzv. iná vada konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. – nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania

v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Z podaného vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky za opísaného stavu veci nemohol (nesmel) v dovolacom konaní postúpiť do ďalšieho štádia prieskumu a podrobiť skúmaniu správnosť právnych záverov odvolacieho súdu, ani vecne riešiť to, či konanie nie je postihnuté tzv. inými vadami konania a či tieto prípadne mali za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Po zistení procesnej neprípustnosti dovolania má Najvyšší súd Slovenskej republiky povinnosť takéto dovolanie bez ďalšieho odmietnuť (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.); nemá možnosť zaoberať sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z väd uvedenou v § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd navrhovateľovi však nepriznal náhradu trov tohto konania. Navrhovateľ podal návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania, tieto trovy však bližšie nešpecifikoval. Zavedenie rozhodovania o trovách konania len na návrh a povinnosť špecifikácie trov právneho zastúpenia privodili v otázke trov konania zvýšenú aktivitu účastníkov. Požiadavka navrhovateľa predstavuje síce ešte definitívne nešpecifikovaný, ale predsa len relevantný návrh na ďalší postup podľa § 151 O. s. p.. Avšak tento úkon nemôže suplovať podmienku v § 151 ods. 1 O. s. p., a to povinnosť vyčíslieť trovy po vyhlásení rozhodnutia. Ak účastník konania zastúpený advokátom trovy nešpecifikuje v lehote 3 dní, súd prizná účastníkovi trovy vyplývajúce zo spisu s výnimkou trov právneho zastúpenia (§ 243b ods. 5 prvá veta v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. mája 2016

JUDr. Mária Š r a m k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Vanda Šimová